

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

VIII. An Deus occulta vi moueat, ac neceßitet nos ad peccandum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

AD II. Infrà quæst. 9. liquebit, quod, quæ operatur Deus, operari eum voluntate sua: at operatur omnia, præter peccata.

AD III. Sequens peccatum prioris est pœna, improprie & indirecte; sc. dum peccatum prius fugat gratiam, à qua desertus homo pronior ru- it in & peccatum aliud, aut in infamiã.

AD IV. Aug. in Enchir. c. 100. Deus peccata permittit volens; fiunt autem Deo non volente. Permissio iusta est; peccatum iniquum. Nec ideo, quia peccatur invito Deo, Deus non est omnipotens; quia inter velle & nolle Dei medium datur Permittere malum, & tamen id Non velle.

QVÆSTIO VII.

An Impellat Diabolum Deus, vt nos ad peccandum inducat?

CALVINVS ait, Inst. I. c. 18. §. 1. Scimus Sathanam se coram Deo sistere, ad excipienda iussa, non minus quam Angelos, qui sponte obediunt: diuerso id quidem modo & sine; sed tamen ne quid agredi possit, nisi volente Deo. &c. Ergo quisquid agerent homines, vel Sathan ipse, Deus tamen clamum tenet, vt ad exequenda sua iudicia conuertat eorum conatus. Vult Deus perfidum Regem Achab decipio- peram suam offert diabolus: mittitur cum manda- to certo, vt sit sp. mendax in ore Prophetarum. &c. Ridiculum foret, Iudicem tantum Permittere, non Decernere, quid fieri velit, & mandare executionem ministris. Ibid. §. 2. Fateor, interposita Sathana o- perã sepe Deum agere in reprobis; sed vt eius impulsu Sathan ipse partes suas agat & perficiat, quatenus datum est. &c. Dicitur Sathan excacare infidelium mentes: vnde hoc; nisi quod ab ipso Deo manat effi- cacia erroris? &c. §. 5. Spiritus ergo impurus, Dei spiritus vocatur; quia ad eius nutum potentiamque respondet, instrumentum magis ipsius in agendo, quam à seipso autor. &c.

AUTOR. I: Nemini mandauit Deus

impie agere, Eccl. 15. adeò nec diabolo vnquam; cuius impietati volun- ta- pattonum agit Calvinus; culpatque Deum ceu mandatarium Sathanicæ malitiæ.

2. Deus contraria mādaret: homi- ni, vt non peccet, resistatque diabolo: Sathanæ, vt inducat ad peccandum. Item Dei mandata de procurandis peccatis habere semper vim & effe- ctum: at ea de vitandis ijs, ac virtuti- bus operandis, non sortiri effectum semper; Item, Inde promptior Deus foret ad mala, quàm bona; cum illa semper, hæc non semper eueniant. Item, Deus plus Sathanæ quàm Ange- listribueret: nam mandato suo dia- boli efficaciter concurreret semper; non pariter Angelis dato. Vnde De- us omnia nobiscum simulato ageret inhortans ad virtutes: Frustrã Apo- stolus, Eph. 6. *Induite vos armaturam Dei, vt possitis stare aduersus insidias dia- boli*, hoc est Calvinus, aduersus man- datum Dei.

3. Deus odit peccatum, vt suprã li- quet: non ergo Sathanam incitat ei- dem procurando. Vide *Antichristum* p. 4. q. 6.

QVÆSTIO VIII.

An occulta vi moueat ac Necessitet nos ad peccandum Deus?

CALVINVS ait, Inst. I. c. 18. §. 2. Quantum ad arcanos motus spectat, quod de corde Regis prædi- cat Salomon, flecti huc & illuc, prout Deo visus est, ad- torum certè genus humanum extenditur, tantun- demq; valet, ac si dixisset: Quicquid animis concipi- mus, arcana Dei inspiratione ad suum finem dirigi. Et cerre nisi Deus intus operaretur in mentibus ho-

b 2

minum,

minum, non rectè dictum esset, auferre labium à veracibus, & à senibus prudentiam: auferre cor Principibus terræ, vt errent per devia. &c. Vnde apparet certa destinatione Dei impulsos sc. Assyrios. Et §. 4. Homo iusto Dei impulsu agit, quod sibi non licet. Inst. 3. c. 23. §. 9. Excusabiles peccando &c. suprâ quæst. 6.

SVADET istis. Dominus 2. Reg. 16. Præcepit Semei, vt malediceret Dauid. Et 2. Reg. 24. Commouit Dominus Dauid dicens: Vade, numera Israel & Indam. Ezech. 14. Ego Dominus decepi prophetam illum. Et 2. Thess. 2. Mittet illis Deus operationem erroris, vt credant mendacio. Pl. 43. Declinasti semitas nostras à via tua. Pl. 104. Conuertit cor eorum, vt odirent populum eius. Ioan. 13. Quod facis fac cito.

AVTOR. DEVS neminem tentat ad malum, minus necessitat.

1. Teste S. Scriptura in *Antichristo* p. 4. q. 7. Notat tamen S. Aug. l. 2. de consensu Euang. c. 3. duplex genus tentationum, vel ad probandum: Vt Gen. 22. Tentauit Deus Abraham: Vel ad seducendum; sic Iac. 3. Ipse neminem tentat. Imò 1. Cor. 13. Fidelis Deus, qui nõ patietur vos tentari supra id, quod potestis; tantum abest, vt tentatione inducat in casum &c.

2. Deinde, est in Ecclesia Discretio spirituum: 1. Cor. 12. *Diuisiones gratiarum sunt*: At si Deus impellit nos ad bona, & mala, semper existimare possum ex Deo instinctum esse. Sed contra monemur ibidem: *Nolite credere omni spiritui; sed probate spiritus, si ex Deo sint*: Caluino autem bona, mala; vera, falsa perindè inspirantur à Deo: Nihil igitur sensus Scripturæ foret hæreticus: nec verus à falso discerni posset.

DICO AD obiecta. Deus circa hominum peccata facit plura:

1. Non impedit conatum peccare volentium.

2. Negat eis, gratiâ destitutis, auxilium speciale contra peccatum.

3. Permissiue finit pronos ad peccandum peccare.

4. Occasionem offert subindè peccandi.

5. Peccata impiorum dirigit ad salutem electorum. Hinc liquent Scripturæ.

QVÆSTIO IX.

An Deus Operetur nobiscum peccata nostrâ?

CALVINVS ait Inst. 1. c. 17. §. 5. Ego plus concedo, fures. &c. esse diuine prudentie instrumenta. Idem c. 18. §. 1. Ergo, quicquid agunt homines vel Sathan ipse, Deus clauum tenet. Infra. Absolon incesto coitupatrâ thori polluens, detestabile scelus perpetrat: Deus tamen hoc opus suum esse pronunciat. §. 2. Certè nisi operaretur in mentibus hominum, non rectè dictum esset, auferre labium à veracibus. Distinctius declarat Inst. 3. c. 4. §. 2. Omitto hic Vniuersalem Motionem Dei, vnde creatura omnes, vt sustinentur, ita efficaciam quidam agendi ducunt: de illa speciali Actione tantum loquor, quæ in vnoquoque facinore apparet. Hæc hausit ille ex sequentibus: Nam

LVTHERVS ista fadit: Mala opera in impijs Deus operatur. Quæ verba dein Lutherani eraserunt. ZWINGLIVS Serm. de prouid. c. 6. Quando facimus adulterium, homic. &c. Dei opus est motoris, auctoris, impulsoris. MELANCH. Ad Rom. 8. Adulterium Dauidis, & proditio Iudæ ita est proprium opus Dei, sicut conuersio Pauli. Sed hi sententiam verterunt.

SVADET Caluinus istis. Isa. 45. Ego Dominus, & non alter, faciens pacem, & creans malum. Ego Dominus faciens omnia hæc. Vnde Absolonis incestus, erat malum culpæ, & tamen à Deo.

AVTOR. Deus non operatur nobiscum peccata.

1. Sic Scriptura in *Antichristo*, p. 4. q. 7. Quia odit peccata Deus, & peccatores. Quare Esau odio habui: Cur non similiter